

Informacja prasowa
Warszawa, 23 maja 2024 r.

Yang Lian
odebrał Międzynarodową Nagrodę Literacką
im. Zbigniewa Herberta 2024

23 maja w Teatrze Polskim w Warszawie odbyła się uroczysta gala wręczenia Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2024. W tym roku odebrał ją Yang Lian, wybitny poeta chiński, działacz na rzecz wolności słowa. Partnerem Strategicznym Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2024 jest Fundacja PZU.

Międzynarodowa Nagroda Literacka im. Zbigniewa Herberta to wyróżnienie na polu literatury światowej przyznawane za wybitne dokonania artystyczne i intelektualne, nawiązujące do idei, które przyświecały twórczości Zbigniewa Herberta: niezależności, umiłowania wolności, oporu wobec kłamstwa, nierówności i przemocy.

Wręczana od 2013 roku za całokształt twórczości poetyckiej, Nagroda im. Zbigniewa Herberta jest jedyną tego rodzaju nagrodą przyznaną w Polsce o rzeczywiście światowym zasięgu. Nagroda podkreśla obecność, rolę i znaczenie literatury polskiej – i szerzej: kultury polskiej – na arenie międzynarodowej. Nagroda przyznawana jest przez Jury, w skład którego wchodzi poeci, eseści, tłumacze i wydawcy z Europy oraz Stanów Zjednoczonych: Krystyna Dąbrowska (Polska), Edward Hirsch (USA), Michael Krüger (Niemcy), Mercedes Monmany (Hiszpania) oraz Aleš Šteger (Słowenia).

Tegoroczna gala Nagrody im. Zbigniewa Herberta stanowiła część obchodów 100-lecia urodzin poety odbywających się w Polsce i na świecie pod auspicjami UNESCO. W uroczystości udział wzięli poeci Tomasz Różycki i Ryszard Krynicki, którzy przeczytali wybrane wiersze Herberta.

Laudację na cześć laureata wygłosił przewodniczący Jury Aleš Šteger – powiedział „Poezja Liana ucieleśnia równomierny przepływ rzeki – mocnej, niezmiennej i silnie związanej z korzeniami i krajobrazami jego życia. [...] Jego wiersze wiją się przez nurty historii i ludzkich doświadczeń, ukształtowane przez burzliwe wydarzenia, które nazaczyły jego podróż. [...] Zabierając głos przeciwko totalitaryzmowi Lian opowiadał się za marginalizowanymi i uciskanymi. Swoją poezją rzuca światło na wiele problemów, od wyzysku po erozję wolności słowa”.

Yang Lian, chiński poeta urodzony w 1955 roku, mieszka w Berlinie. Należy do najważniejszych reprezentantów tzw. Mglistych Poetów, twórców, którzy od lat 70. pisząc w modernistycznej

poetyce, przemycali w swojej twórczości to, co oficjalnie było zakazane po Chińskiej Rewolucji Kulturalnej. Jego poezja jest bliska Herbertowskiemu rozumieniu sztuki poprzez twórcze nawiązania do tradycji i nieustanny dialog z dawną poezją. Jak pisał Ai Weiwei, poezja Yang Liana „jest rygorystycznie i precyzyjnie przemyślana: łączy historię i rzeczywistość z metafizycznymi rozważaniami, warstwa po warstwie schodzi coraz głębiej, aż przekracza tradycję”. Wychowany w Pekinie już we wczesnej młodości zrozumiał siłę opresji ustroju totalitarnego, gdy jako młody człowiek był zmuszony przerwać naukę, gdyż wysłano go na reedukację poprzez pracę fizyczną na prowincji. Po krwawym stłumieniu protestów na Placu Tian’anmen w 1989 roku zdecydował się na emigrację, ale nadal jest poetą chińskiego języka. Jego wiersze na polski tłumaczyli Joanna Krenz oraz Grzegorz Murzewicz.

Międzynarodową Nagrodę Literacką im. Zbigniewa Herberta, wręczyli laureatowi Tomasz Różycki, członek Rady Fundacji im. Zbigniewa Herberta i Jolanta Zabarnik-Nowakowska, Prezes Fundacji PZU.

Yang Lian wygłosił przemówienie, w którym m.in. powiedział:

„Kataklizmy przychodzą i odchodzą, pozostawiając nas w sytuacji, która jest zarówno znajoma, jak i całkowicie obca. Co możemy wobec tego zrobić? Co może zrobić poezja? Czy istnieją w ogóle odpowiedzi na te pytania? Jeśli nie ma odpowiedzi, dokąd prowadzą nas te pytania?

W tym miejscu chcę nawiązać do żyjącego 2300 lat temu Qu Yuana – pierwszego znanego z nazwiska poety w chińskiej tradycji literackiej oraz do jego wspaniałego poematu „Pytania do nieba” (Tian Wen). W tym utworze jest blisko dwieście pytań, które wędrując przez mitologię i historię, docierają w końcu do samego poety, jednak wchodząc coraz głębiej, nie znajdują odpowiedzi. [...]

Gdyby autor „Pana Cogito” usłyszał o „Pytaniach do nieba”, myślę, że uśmiechnąłby się ze zrozumieniem. Bo źródłem wszelkiego myślenia jest zadawanie pytań. Pytanie świata i pytanie siebie”.

Uroczystość uświetnił występ The New Vibes Duo w składzie Piotr Kopietz akordeon i Sebastian Wypych kontrabas. Wybitni artyści, koncertujący na całym świecie, zaprosili zgromadzonych gości w muzyczną podróż, opowiedzianą utworami z pogranicza klasyki, tanga, muzyki filmowej i otwartej improwizacji.

Retransmisja zapisu wideo z przebiegu uroczystości wręczenia Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2024 dostępna jest na Facebooku i kanale YouTube Fundacji im. Zbigniewa Herberta.

Partnerem Strategicznym Międzynarodowej Nagrody Literackiej im. Zbigniewa Herberta 2024 jest Fundacja PZU.

Partnerami Fundacji im. Zbigniewa Herberta są: Teatr Polski im. Arnolda Szyfmana w Warszawie oraz Biblioteka Narodowa.

Patronem medialnym jest Polskie Radio.

Więcej informacji o Międzynarodowej Nagrodzie Literackiej im. Zbigniewa Herberta:

- www.fundacjaherberta.com
- www.facebook.com/FundacjaHerberta

Kontakt dla mediów:

Sylwia Olczak, PRIMUM PR, e-mail: s.olczak@primum.pl; tel. 608 072 086

Irmina Dzyr, PRIMUM PR, e-mail: idzyr-rainka@primum.pl ; tel. 601 289 115